

Πληθωρισμός

Ένας από τους βασικούς στόχους που είχε θέσει η Κυβέρνηση με την έναρξη εφαρμογής του σταθεροποιητικού προγράμματος ήταν και η μείωση του πληθωρισμού στο 16% από την αρχή ως το τέλος του 1986 έναντι 25% του 1985. Οι εξελίξεις μέχρι σήμερα οδηγούν στο συμπέρασμα ότι θα υπάρξει μία μικρή απόκλιση από το στόχο. Με βάση στοιχεία Ιανουαρίου-Νοεμβρίου ο δείκτης τιμών καταναλωτή παρουσίασε αύξηση 16% ενώ την αντίστοιχη περίοδο του 1985 η αύξηση ήταν 21%. Για τον μήνα που απομένει, δηλαδή τον Δεκέμβριο του 1986, η εκτίμηση είναι ότι η αύξηση των τιμών θα είναι μικρότερη της μονάδας έναντι αύξησης 3,3% το Δεκέμβριο του 1985.

Η συγκράτηση του πληθωρισμού πολύ κοντά στο επίπεδο του στόχου που είχε τεθεί αποδίδεται στη χαλάρωση του αυξητικού ρυθμού τριών βασικών παραγόντων του κόστους: των μισθών και ημερομισθίων, του κόστους των εισαγόμενων αγαθών και των τιμών των εγχωρίως παραγομένων γεωργικών προϊόντων. Ειδικότερα, από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι σημειώθηκε σημαντική επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του κόστους εργασίας στη διάρκεια του 1986 (14,5% περίπου) έναντι αύξησης 20% το 1985. Για τα εισαγόμενα προϊόντα η αύξηση των τιμών για το 1986 εκτιμάται σε 10% περίπου έναντι 36,2% το 1985. Τέλος για τα εγχωρίως παραγόμενα γεωργικά προϊόντα, οι τιμές που απολαμβάνουν οι παραγωγοί εκτιμάται ότι θ' αυξηθούν κατά 12-13% το 1986 έναντι 21,8%

το 1985. Σχετικά με το πάγωμα των τιμών που επιβλήθηκε στις αρχές Νοεμβρίου, σημειώνεται ότι η επιβολή του κρίθηκε αναγκαία λόγω των κερδοσκοπικών τάσεων που παρατηρήθηκαν στην αγορά από την επικείμενη εφαρμογή του Φ.Π.Α. Η πραγματική συμβολή του παγώματος των τιμών στη συγκράτηση του πληθωρισμού των δύο τελευταίων μηνών του 1986 είναι πράγματι περιορισμένη δεδομένου ότι στο διάστημα αυτό πολύ λίγες αυξήσεις υπήρχαν καθ'οδόν. Σημειώνεται ότι όλες οι αναπροσαρμογές των τιμολογίων των Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών είχαν γίνει τον Αύγουστο.

Για το 1987 ο στόχος για τον πληθωρισμό είναι 10% αρχή-τέλος του χρόνου. Είναι πράγματι φιλόδοξος στόχος. Η επίτευξη του στόχου αυτού προϋποθέτει τη πιστή εφαρμογή του σταθεροποιητικού προγράμματος. Σημειώνεται ότι θα υπάρξει μία μικρή αύξηση του πληθωρισμού από την εφαρμογή του Φ.Π.Α. αλλά υπάρχουν και παράγοντες που θα βοηθήσουν στη μείωση του πληθωρισμού, όπως η μείωση του ρυθμιστικού φόρου και η κατάργηση των υποχρεωτικών προκαταβολών για εισαγωγές.

Ισοζύγιο Πληρωμών

Με βάση τα στοιχεία Ιανουαρίου-Οκτωβρίου της Τράπεζας της Ελλάδος το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών περιορίστηκε στο 1,5 δισ. δολάρια το 1986 έναντι ελλείμματος 2,7 δισ. δολλαρίων το αντίστοιχο δεκάμηνο του 1985. Με βάση τις εξελίξεις αυτές φαίνεται ότι για ολόκληρο το έτος το έλλειμμα του ισοζυγίου πληρωμών θα διαμορφωθεί γύρω στο 1,8 δισ.δολάρια, (1985:3,3 δισ.δολάρια) δηλαδή πολύ κοντά στο στόχο που είχε θέσει το πρόγραμμα σταθεροποίησης (1,7 δισ.δολάρια).

Υπήρξαν εξωγενείς παράγοντες που στο σύνολό τους ήταν βεβαίως ευνοϊκοί. Η πτώση της τιμής του πετρελαίου και η πτώση των διεθνών επιτοκίων είχαν σημαντική ευνοϊκή επίπτωση στο περιορισμό της συναλλαγματικής δαπάνης. Υπήρξαν όμως και εξωγενείς παράγοντες με δυσμενείς αντικτύπους. Τα γεγονότα στη Μεσόγειο μείωσαν σημαντικά το ρεύμα των Αμερικανών Τουριστών. Το πυρηνικό ατύχημα στο Τσερνομπίλ οδήγησε σε μεγάλη αύξηση στα εισαγόμενα τρόφιμα ενώ δεν επέτρεψε τη διάθεση στο εξωτερικό του πλεονάσματος της φετινής εσοδείας σίτου. Τέλος, η συρρίκνωση των εξαγωγικών μας αγορών στις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες περιόρισε τις συναλλαγματικές μας εισπράξεις.

Οπως έχει τονισθεί, ο στόχος για το ισοζύγιο πληρωμών είναι να σταματήσει η άνοδος του εξωτερικού χρέους της χώρας το 1988. Τούτο θα συμβεί όταν ο καθαρός εξωτερικός δανεισμός

της χώρας συρρικνωθεί στο μηδέν, δηλαδή εάν δεν δανειζόμαστε περισσότερο απ'ότι εξωφλούμε κάθε χρόνο. Μηδέν εξωτερικός δανεισμός σημαίνει ότι το έλλειμμα των τρεχουσών συναλλαγών δεν πρέπει να είναι μεγαλύτερο της αυτόνομης εισροής ιδιωτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό η οποία ανέρχεται σε 1,0-1,2 δισ. δολάρια. Έτσι, προκύπτει ότι ο στόχος για το ισοζύγιο πληρωμών το 1987 είναι η επίτευξη ενός ελλείμματος της τάξης του 1,25 δισ. δολλαρίων.

Εθνικό Προϊόν, Απασχόληση, Ανεργία

Οπώς είναι γνωστό η σταθεροποιητική πολιτική απέβλεπε στην επίτευξη δύο βασικών στόχων: κάμψη του πληθωρισμού

και δραστική μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Όπως αναφέρθηκε οι στόχοι αυτοί προσεγγίζονται χωρίς μείωση του εθνικού προϊόντος και αύξηση της ανεργίας. Συγκεκριμένα, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, εκτιμάται ότι το 1986 θα σημειώσει άνοδο 1% περίπου (σε σταθερές τιμές). Η εκτίμηση αυτή είναι υψηλότερη εκείνης που αναφέρεται στον Προϋπολογισμό (0,4-06%) και στηρίζεται σε νεώτερα στοιχεία και εξελίξεις. Η αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος το 1986 θα προέλθει από την άνοδο του αγροτικού εισοδήματος και του εισοδήματος που δημιουργείται στον τομέα των υπηρεσιών, ενώ για το εισόδημα του δευτερογενή τομέα εκτιμάται στασιμότητα στα επίπεδα του 1985.

Οι ιδιωτικές επενδύσεις το 1986 είναι υψηλότερες απ'ότι το 1985. Αυτό οφείλεται κατά μεγάλο μέρος στην οικοδομική δραστηριότητα. Αλλά για πρώτη φορά επί σειρά ετών φαίνεται να υπήρξε μία μικρή αύξηση σε ιδιωτικές επενδύσεις που δεν έχουν σχέση με τη στέγαση.

Σύμφωνα με το Ν. 1262/82 το ύψος των εγκριθέντων επενδυτικών σχεδίων παρουσιάζεται αυξημένο κατά **30 %** στη περίοδο Ιανουαρίου - Οκτωβρίου 1986 έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 1985. Το νομοσχέδιο που τροποποιεί το Ν.1262/82 έχει σαν σκοπό να κάνει ακόμα πιο αποτελεσματικά τα κίνητρα που

παρέχει το Κράτος για επενδύσεις.

Το σχετικά υψηλό επίπεδο δραστηριότητας που παρατηρήθηκε ιδιαίτερα στο Α' εξάμηνο του 1986 επηρέασε θετικά και την αγορά εργασίας.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της δειγματοληπτικής έρευνας της ΕΣΥΕ η ανεργία περιορίστηκε στο 7,5% του εργατικού δυναμικού έναντι 7,8% το 1985 και 8,1% το 1984. Η κάμψη αυτή θα πρέπει ν' αποδοθεί τόσο σε μία αυξημένη ζήτηση εργασίας όσο και σε μία περιορισμένη αύξηση της προσφοράς εργασίας. Αύξηση εμφανίζει η απασχόληση στη βιομηχανία (χωρίς αντίστοιχη μείωση των ωρών εργασίας κατά απασχολούμενο) στις Τράπεζες και στον ευρύτερο χώρο του Δημόσιου Τομέα.

Σχετικά με την εξέλιξη της απασχόλησης είναι και τα προγράμματα του ΟΑΕΔ για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα (22.000 άτομα για το 1986), τα οποία καλύφθηκαν κατά 60% περίπου στη διάρκεια του Α' εξαμήνου 1986.

Για το 1987 το προϊόν (ΑΕΠ) εκτιμάται ότι θα σημειώσει μία κάμψη μεταξύ -0,5% έως -1% με αποτέλεσμα για όλη τη διετή περίοδο του σταθεροποιητικού προγράμματος το ΑΕΠ να παραμείνει στάσιμο. Η ανεργία το 1987 πρέπει να προσεγγίσει το 8%.

Δημόσιος Τομέας

Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία το έλλειμμα του τακτικού προϋπολογισμού για το 1986 εκτιμάται ότι θ' ανέλθει σε 365,2 δισ. δραχμές (1985:386,5 δισ.δρχ.) ενώ το έλλειμμα του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων προβλέπεται να φθάσει τα 274,8 δισ.δρχ. (1985:262,7 δισ.δρχ.). Έτσι το έλλειμμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού αναμένεται να φθάσει στα 640 δισ. δρχ. (1985:649,2 δισ.δρχ.)

Το έλλειμμα του δημόσιου τομέα σε ταμειακή βάση εκτιμάται ότι θα φθάσει τα 740 δισ. δρχ. το 1986 (ποσοστό στο ΑΕΠ:13,5%) έναντι 809,9 δισ. δρχ. το 1985 (ποσοστό στο ΑΕΠ:17,9%).

Δηλαδή, οι καθαρές δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα, ως ποσοστό στο ΑΕΠ θα σημειώσουν μείωση κατά 4,4 ποσοστιαίες μονάδες, έναντι επιδεινωόμενης μείωσης 4 ποσοστιαίων μονάδων, στο σταθεροποιητικό πρόγραμμα.

Το καθαρό αυτό ταμειακό έλλειμμα αναμένεται ότι θα προέλθει κατά 530 δισ. δρχ. από τον κρατικό προϋπολογισμό, κατά 40 δισ. δρχ. από τους λογαριασμούς διαχείρισης κρατικών εφοδίων και αγροτικών προϊόντων και κατά 170 δισ. δρχ. από τις ΔΕΚΟ.

Με βάση τα στοιχεία του προϋπολογισμού 1987, το έλλειμμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος αυτό εκτιμάται σε 668 δισ. δρχ. (έλλειμμα τακτικού:354 δισ. δρχ., έλλειμμα προϋπολογισμού επενδύσεων 314 δισ. δρχ.)

Οι καθαρές δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα εκτιμώνται σύμφωνα με τα στοιχεία του Προϋπολογισμού 1987, σε 580 δισ. δρχ. ή 9,5% του ΑΕΠ. Τούτο σημαίνει μία περαιτέρω μείωση του ταμειακού ελλείμματος κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες και το 1987.